

LATVIJAS REPUBLIKAS EKONOMIKAS MINISTRIJA
PATĒRĒTĀJU TIESĪBU AIZSARDZĪBAS CENTRS

K.Valdemāra ielā 157, Rīgā, LV – 1013 ♦ tālr. (+371) 67388624 ♦ fakss (+371) 67388634 ♦ e-pasts: ptac@ptac.gov.lv

---

LĒMUMS

Rīgā

2009.gada 17.septembrī

Nr.E03-REUD-33

Par administratīvā soda un tiesiskā pienākuma izbeigt negodīgu komercpraksi uzlikšanu

Par negodīgu komercpraksi, par kuru paredzēts sods Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 166.¹³ panta trešajā daļā

Patērētāju tiesību aizsardzības centra direktores vietniece Brigita Liepiņa,
 piedaloties sabiedrības ar ierobežotu atbildību „MEDICOM ALLIANCE”,
 juridiskā adrese: Slokas iela 52, Rīga,
 vienotās reģistrācijas numurs: 40103220257,
 pilnvarotajam pārstāvim,
 vārds, uzvārds: (...)
 personas kods: (...)

izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu un konstatēja:

Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC), pamatojoties uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma (turpmāk – NKAL) 15.panta pirmo daļu, ir izvērtējis SIA „MEDICOM ALLIANCE” (turpmāk – Sabiedrība) īstenotās komercprakses, izplatot informāciju par uztura bagātinātāju „Promed” (reklāmā lietotais nosaukums – Promjod) (turpmāk – Reklāma), atbilstību patērētāju tiesību aizsardzību reglamentējošo, NKAL un citu normatīvo aktu prasībām. Reklāmas izplatīšana konstatēta 2009.gada 19.jūnija laikraksta „Latvijas Avīze” pielikumā „Nedēļa kabatā”.

Sabiedrība Reklāmā cita starpā apgalvo:

1. „(...) balzams paplašina kapilārus, pazemina holesterīna līmeni asinīs, tādējādi samazinot sirds asinsvadu slimību – aritmijas, stenokardijas, sirds išēmijas, aterosklerozes, pirmās un otrās pakāpes hipertoniijas, vēnu varikozes un tromboflebīta – riskus.”

2. „Īpaši labvēlīgi balzams iedarbojas, ja ir galvassāpes, locītavu sāpes, muskuļu nogurums, asinsspiediena nestabilitāte, pašsajūtas atkarība no laika apstākļu maiņas.”
3. „Šis produkts ļoti labvēlīgi, ārstējoši iedarbojas, ja ir artrīts, artroze, podagra, meniska un gūžas kaula bojājums, osteohondroze, neirīts, radikulīts (...).”
4. „(...) teicamus rezultātus šā preparāta lietošana dod iekšējo orgānu slimību (...), kā arī cukura diabēta, acu slimību (glaukoma, tuvredzība, konjunktivīts u.c.) gadījumos”.
5. „Balzams uzlabo arī reproduktīvās sistēmas darbību: atjauno potenci vīriešiem, auglību – sievietēm (...).” (turpmāk kopā – Apgalvojumi).

2009.gada 7.jūlijā PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.21-06/5033, kurā informēja, ka ir uzsācis izvērtēt Sabiedrības īstenoto komercpraksi, izplatot Reklāmu, kā arī, pamatojoties uz NKAL 15.panta otro daļu, pieprasīja Sabiedrībai līdz 2009.gada 21.jūlijam iesniegt dokumentārus pierādījumus par Reklāmā sniegto Apgalvojumu patiesumu.

2009.gada 24.jūlijā PTAC tika saņemti Sabiedrības iesniegtie materiāli, t. i. –

1. *SIA „PROMED” produkta medus kompozīcijas „Balzams „Promed” prospektīvā pētījuma rezultāti.*
2. *Ukrainas Veselības Aizsardzības ministrijas Nacionālās farmācijas universitātes Valsts farmakoloģijas centra Klīniskās bāzes Atskaite par klīniski statistiskā pētījuma veikšanu,* kurā ir veikts diētisko piedevu, t.sk., „Balzama „Promed” panesamības un efektivitātes pētījums. Pētījumā veikta produktu sastāvā ietilpstošo sastāvdaļu īpašību un to ietekmes uz cilvēka organismu analīze, kā arī veikts pētījums par produktu „Balzams „Apisil” un „Balzams „Promed” ietekmi uz slimnieku ar hroniskām plaušu slimībām un citiem hroniskas infekcijas perēkļiem organismā imunoloģiskās reaktivitātes stāvokli.

Izvērtējot iesniegtos materiālus, PTAC konstatē, ka 1.punktā minētajā materiālā atspoguļotā pētījuma mērķis nav saistīts ne ar vienu no pierādāmajiem apgalvojumiem, un arī 2.punktā minētais pētījums neattiecas ne uz vienu no pierādāmajiem apgalvojumiem. Tādējādi PTAC konstatē, ka lietā nav pierādījumu par Reklāmā sniegtajiem Apgalvojumiem.

2009.gada 14.augustā PTAC nosūtīja Sabiedrībai vēstuli Nr.21-06/6102, kurā informēja Sabiedrību par lietvedības uzsākšanu administratīvā pārkāpuma lietā, kā arī par Sabiedrības tiesībām saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmo daļu līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai izteikt viedokli un argumentus administratīvajā lietā, kā arī pieprasīja Sabiedrībai sniegt informāciju par Reklāmas izplatīšanas apjomu, vietām un laikiem. PTAC 2009.gada 1.septembrī saņemta pieprasītā informācija, kurā norādīts, ka Reklāmas izplatīšana notikusi no š.g. maija beigām 38 Latvijā izdotos laikrakstos. Saskaņā ar lietā esošo informāciju reklāmu, kurās sniegti nepatiesi apgalvojumi, izplatīšana ir turpinājusies līdz š.g. septembrim.

2009.gada 11.septembrī PTAC saņemts Sabiedrības *rakstveida paskaidrojums par lietvedības uzsākšanu administratīvajā pārkāpuma lietā,* kurā norādīts uz iespējamām neprecizitātēm Reklāmas tekstā sakarā ar nepieciešamību visu dokumentāciju tulkot no krievu valodas. Tulkojumus esot veikuši to laikrakstu redakciju darbinieki, kurās Sabiedrība izvietoja produkta Reklāmu. Sabiedrība arī norāda, ka, izsakot Apgalvojumus, „(...) no iesniedzēja nav pieļauta doma par

apgalvojuma formu (...). Paskaidrojumam ir pievienots *Ukrainas Veselības Aizsardzības ministrijas Nacionālās farmācijas universitātes Valsts farmakoloģijas centra Klīniskās bāzes Atskaite par klīniski statistiskā pētījuma veikšanu*, kuru Sabiedrība jau iesniedza 11.09.2009.

Izvērtējot lietā esošos materiālus, PTAC norāda:

Saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punktu komercprakse – darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar tirdzniecības veicināšanu, preces (ķermeniskas vai bezķermeniskas lietas) pārdošanu vai pakalpojuma sniegšanu patērētājam, līdz ar to Reklāmas sniegšana ir uzskatāma par komercpraksi NKAL 1.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē, savukārt saskaņā ar NKAL 1.panta pirmās daļas 1.punktu un lietā esošo a/s „Lauku Avīze” sniegto informāciju Sabiedrība ir uzskatāma par komercprakses īstenotāju.

PTAC norāda, ka saskaņā ar NKAL 14.panta pirmo daļu NKAL ievērošanu savas kompetences ietvaros uzrauga Patērētāju tiesību aizsardzības centrs.

NKAL 11.panta 17.punkts nosaka, ka komercprakse jebkuros apstākļos ir maldinoša, ja komercprakses īstenotājs sniedz patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka prece vai pakalpojums var palīdzēt izārstēt slimības, novērst disfunkciju vai fiziskos defektus.

Sabiedrības Reklāmā iekļautie Apgalvojumi skaidri un nepārprotami norāda gan slimības, kuru ārstēšanā pozitīvi rezultāti sasniedzami, lietojot uztura bagātinātāju „Promed”, gan dažādus veselības traucējumu simptomus, kurus iespējams novērst vai mazināt, lietojot reklamēto produktu. Tādējādi, ņemot vērā to, ka Sabiedrība nav iesniegusi PTAC pierādījumus par Reklāmā sniegto Apgalvojumu patiesumu, kā arī NKAL 15.panta trešo daļu, kas nosaka – ja komercprakses īstenotājs nesniedz saskaņā ar šā panta otro daļu pieprasīto informāciju vai sniedz to nepilnīgi, uzraudzības iestāde ir tiesīga uzskatīt, ka komercpraksē izmantotā informācija ir neprecīza vai nepatiesa – PTAC konstatē, ka Reklāmas sniegšana ir vērtējama kā jebkuros apstākļos maldinoša komercprakse, jo Sabiedrības Reklāmā sniegtie Apgalvojumi ir nepatiesi.

PTAC informē, ka saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”) (turpmāk – Direktīva) preambulas 17.punktu – Direktīvas I pielikumā ietverts jebkuros apstākļos maldinošas komercprakses paveidu saraksts. Un saskaņā ar minēto Direktīvas punktu šie ir vienīgie komercprakses piemēri, ko var uzskatīt par negodīgiem, neizvērtējot katra atsevišķa gadījuma atbilstību – neizvērtējot pantus par negodīgas komercprakses aizliegumu, maldinošu komercpraksi, maldinošu noklusēšanu, agresīvu komercpraksi un uzmākšanos, piespiešanu un nesamērīgas ietekmes izmantošanu. Tāpat arī saskaņā ar nacionālajā likumdošanā paredzēto, konstatējot maldinošu komercpraksi jebkuros apstākļos, PTAC nav atsevišķi jāizvērtē tās atbilstība pārējām NKAL noteiktajām normām par maldinošu komercpraksi, tajā skaitā, attiecībā uz to, vai patērētājs konkrētās komercprakses ietekmē pieņēma vai varēja pieņemt tādu lēmumu par līguma slēgšanu par konkrētā produkta „Promed” pirkšanu, kādu viņš citādi nebūtu pieņēmis, jo tāda komercprakse ir negodīga un tādējādi arī patērētājus negatīvi ietekmējoša jebkuros apstākļos.

Papildus PTAC norāda, ka NKAL 8.panta pirmā daļa nosaka – ja komercprakse var negatīvi ietekmēt tikai konkrēti nosakāmas patērētāju grupas ekonomisko rīcību, ko komercprakses īstenotājs varētu saprātīgi paredzēt, ņemot vērā faktu, ka šie patērētāji sava garīgā vai fiziskā stāvokļa, vecuma vai nepamatotas uzticēšanās (arī pieredzes vai zināšanu trūkuma) dēļ ir īpaši neaizsargāti pret attiecīgo praksi, precī vai pakalpojumu, tad šādu komercpraksi vērtē no attiecīgās patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja viedokļa. PTAC, ņemot vērā reklamētajam produktam piedēvēto īpašību raksturu, secina, ka Sabiedrības īstenotās komercprakses mērķauditorija ir patērētāji, kuriem ir veselības problēmas, kas konkrētajā gadījumā ir īpaši neaizsargāti, jo Reklāmā Apgalvojumos tiek sniegta nepatiesa informācija par „Promed” ārstnieciskajām īpašībām, tādējādi maldinot konkrēto patērētāju grupu, kā arī Sabiedrības īstenotā komercprakse var negatīvi ietekmēt šīs konkrētās patērētāju grupas ekonomisko rīcību.

NKAL 4.panta otrajā daļā ir noteikts, ka maldinoša komercprakse ir uzskatāma par negodīgu, bet NKAL 4.panta pirmā daļa nosaka, ka negodīga komercprakse ir aizliegta.

No iepriekš konstatētā secināms, ka Sabiedrības īstenotā komercprakse, sniedzot Reklāmu, saskaņā ar NKAL 11.panta 17.punktu ir uzskatāma par maldinošu, līdz ar to – par negodīgu un aizliegtu komercpraksi.

Lietas izskatīšanas laikā Sabiedrības pilnvarotā persona uzsver, ka Sabiedrība nenoliedz PTAC konstatēto pārkāpumu un nožēlo. Pilnvarotā persona uzsver, ka pārkāpums radies Sabiedrības komersanta latviešu valodas nezināšanas dēļ. Sabiedrības pārstāvis izsaka apņemšanos turpmāk neizplatīt maldinošu informāciju.

NKAL 15.panta astotā daļa nosaka: Ja Uzraudzības iestāde atzīst komercpraksi par negodīgu, tā ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus lēmumus, ar kuriem: 1) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām; 2) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi; 3) aizliedz negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama; 4) uzliek komercprakses īstenotājam par pienākumu publicēt attiecīgajai komercprakti atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi; 5) piemēro administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā.

Izvērtējot lietderības apsvērumus, PTAC uzskata, ka Sabiedrībai nav lietderīgi uzlikt kādu no NKAL 15.panta astotajā daļā 1., 3. un 4.punktā paredzētajiem tiesiskajiem pienākumiem. PTAC uzskata, ka, ņemot vērā turpmāko iespējamo negatīvo Reklāmas ietekmi un nepieciešamību nodrošināt efektīvu patērētāju tiesību un tiesisko interešu aizsardzību, ir lietderīgi saskaņā ar NKAL 15.panta astotās daļas 2.punktā noteikto Sabiedrībai uzlikt tiesisku pienākumu izbeigt negodīgu komercpraksi, pārtraucot sniegt Reklāmu. Ņemot vērā, ka Reklāma jau ir izplatīta un komercprakses negatīvā ietekme jau ir notikusi un patērētāju tiesiskās intereses jau ir neatgriezeniski aizskartas, PTAC uzskata, ka, pamatojoties uz NKAL 15.panta astotās daļas 5.punktu, Sabiedrībai nosakāms ietekmēšanas līdzeklis par administratīvo pārkāpumu, piemērojot administratīvo sodu.

Līdz ar administratīvā soda palīdzību Sabiedrība tiks motivēta savā turpmākajā komercdarbībā nepieļaut atkārtotu iepriekš minēto pārkāpumu izdarīšanu. Arī juridiskajā literatūrā pausts viedoklis, ka „soda kā piespiedu līdzekļa speciālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai administratīvā akta adresāts neizdarītu jaunus

prettiesiskus nodarījumus. Soda ģenerālās prevencijas uzdevums ir panākt, lai tos neizdarītu citas personas” (Māris Baltais. Iestādes rīcības brīvība un lietderības apsvērumi. Jurista Vārds, Nr.18(373), 17.05.2005.). PTAC ņem vērā to, ka saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – LAPK) 22.pantu administratīvā soda piemērošanas mērķis ir arī audzināt personu, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, lai tā ievērotu likumus.

Ņemot vērā, ka ir izdarīts administratīvais pārkāpums un lietā nepastāv apstākļi, kas ir pamats lietvedības izbeigšanai (LAPK 239.pants), kā arī nepastāv apstākļi, lai nepiemērotu administratīvo sodu, un tā iemesla dēļ, lai atturētu pārkāpēju un citus tirgus dalībniekus no administratīvo pārkāpumu izdarīšanas, kā arī šādu pārkāpumu atkārtotāšanās, nepieciešams Sabiedrībai piemērot administratīvo sodu.

Sabiedrība tiek saukta pie administratīvās atbildības par administratīvo pārkāpumu, kurš ir paredzēts LAPK 166.¹³ panta trešajā daļā – par negodīgu komercpraksi.

LAPK 32.panta pirmā daļa nosaka, ka sodu par administratīvo pārkāpumu uzliek ietvaros, ko nosaka normatīvais akts, kurā paredzēta atbildība par izdarīto pārkāpumu, stingrā saskaņā ar šo kodeksu un citiem aktiem par administratīvajiem pārkāpumiem. Saskaņā ar LAPK 166.¹³ panta trešo daļu - par negodīgu komercpraksi - uzliek naudas sodu juridiskajām personām līdz desmittūkstoš latiem.

Lemjot par naudas soda piemērošanu, PTAC ņem vērā Administratīvā procesa likuma 5., 13.pantu un 66.panta pirmajā daļā minētos tiesību principus un lietderības apsvērumus, lai noteiktu lēmuma par personas sodīšanu piemērotību un atbilstību, konkrētajā gadījumā ievērojot samērību starp pie atbildības sauktā tirgus dalībnieka rīcību un tam uzliekamo ierobežojumu, kā arī patērētāju (visas sabiedrības) tiesiskās intereses, t.sk., tiesības saņemt normatīvajiem aktiem atbilstošu komercpraksi, un šo interešu aizskārumu, to, ka piemērojamām sankcijām jābūt efektīvām un no pārkāpuma atkārtotāšanās atturošām.

Izvērtējot administratīvās lietas materiālus, PTAC ir konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 33.panta pirmās daļas 1.punktu un trešo daļu mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu, un nav konstatējis apstākļus, kas saskaņā ar LAPK 34.pantu pastiprinātu atbildību par administratīvo pārkāpumu.

PTAC norāda, ka Sabiedrības norāde par iespējamām neprecizitātēm Apgalvojumos nekvalitatīva tulkojuma dēļ nevar būt apstāklis, kas mīkstina atbildību par administratīvo pārkāpumu.

PTAC norāda, ka saskaņā ar LAPK 9.pantu *par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība*. Savukārt saskaņā ar LAPK 11.pantu *administratīvais pārkāpums atzīstams par izdarītu aiz neuzmanības, ja persona, kas to izdarījusi, ir paredzējusi savas darbības vai bezdarbības kaitīgo seku iestāšanās iespēju, bet vieglprātīgi palāvusies, ka tās varēs novērst, vai arī nav paredzējusi šādu seku iestāšanās iespēju, kaut gan tai vajadzēja un tā varēja tās paredzēt*.

Izvērtējot iepriekš minētos apstākļus, kā arī izdarītā pārkāpuma raksturu – to, ka Reklāmā konstatētas NKAL 11.panta 17.punktā noteiktās negodīgas komercprakses

pazīmes, kā arī to, ka Reklāmas mērķauditorija ir īpaši neaizsargāta patērētāju grupa, un ņemot vērā Reklāmas izplatīšanas veidu un apjomu, kā arī atbildību mīkstinošo apstākļu un atbildību pastiprinošo apstākļu neesamību, kā arī ievērojot vienlīdzības principu, PTAC uzskata, ka par negodīgas komercprakses īstenošanu Sabiedrībai ir uzliekams naudas sods Ls 500,00 apmērā, kas ir uzskatāms par samērīgu, ņemot vērā izdarīto pārkāpumu.

Izvērtējot lietas materiālus un izskatīšanā konstatētos apstākļus, pamatojoties uz LAPK 14.¹ pantu, 23.panta pirmās daļas 2.punktu, 32.panta pirmo un otro daļu, 33.panta pirmās daļas 1.punktu un trešo daļu, 166.¹³ panta trešo daļu, 215.⁴ pantu, 274.pantu, 275.panta pirmās daļas 1.punktu, Administratīvā procesa likuma 5.pantu, 6.pantu, 12.pantu, 13.pantu un 66.panta pirmo daļu, NKAL 1.panta pirmās daļas 1. un 2.punktu, 2.pantu, 8.panta pirmās daļas, 11.panta 17.punktu, 14.panta pirmo daļu, 15.panta pirmo daļu, otro daļu, trešo daļu, 15.panta astotās daļas 2. un 5.punktu,

n o l e m t s:

uzlikt sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „MEDICOM ALLIANCE”

juridiskā adrese: Slokas iela 52, Rīga,

vienotās reģistrācijas numurs: 40103213984,

naudas sodu Ls 500,00 (pieci simti) apmērā;

uzdot sabiedrībai ar ierobežotu atbildību „MEDICOM ALLIANCE”

juridiskā adrese: Slokas iela 52, Rīga,

vienotās reģistrācijas numurs: 40103220257,

tiesisku pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi, pārtraucot sniegt patiesībai neatbilstošu informāciju par to, ka uztura bagātinātājs „Promed” var palīdzēt izārstēt slimības, novērst disfunkcijas vai fiziskos defektus.

Pieņemto lēmumu saskaņā ar NKAL 16.pantu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā Rīgā, Antonijas ielā 6 viena mēneša laikā no dienas, kad lēmums stājas spēkā. Lēmuma pārsūdzēšana neaptur tā darbību.

(...)

Direktores vietniece

B.Liepiņa

IZRAKSTS PAREIZS